

[Bjørn Elmquist]

ke, hvad den genetiske styring generelt angår, er nået ret langt herhjemme, men i udlandet er man nået meget vidt.

Så sent som i december deltog jeg i en international høring om dette i Paris. Det var nu ikke en rigtig høring, det var et lukket møde, hvor vi havde nogle eksperter til at fortælle, og de talte også om, at genetisk styring og alt, hvad der havde med dette at gøre, kun var noget, der foregik på bakterier og på meget lavtstående væsener, celler, organismer, eller hvad vi nu skal kalde dem. Det var den 18. december.

Så gik der ikke mere end 14 dage, så kunne man i den internationale presse og senere hen i den danske presse læse, at nu havde man foretaget det, der kaldes kloning, af mus. Det vil sige, at man kunne kopiere uden at gå over befrugtning og den vej. Man kunne tage en celle fra et levende pattedyr og komme et særligt væksthormon eller noget ind i denne celle, og så kunne man lave en kopi 100 procent lig moderdyret eller faderdyret, eller hvad det nu var, for kønnet spiller i denne henseende ingen rolle. Det var ganske vist et musefoster, det var foretaget på, men begge kom til at leve, musefosteret og det klonede foster, sådan at det blev levende væsener begge to, og det var pattedyr.

Det er rigtigt, at på det menneskelige område er der hidtil ikke gjort voldsomt mange forsøg på området. Men en amerikansk læge, en amerikansk genetiker, flyttede dog alligevel i efteråret nogle forsøg på at gén-reparere voksne mennesker, to kvinder, der led af blodkræft, til henholdsvis Napoli og Tel Aviv, fordi den amerikanske lovgivning gjorde det umuligt for ham at foretage det i hans hjemland.

Der sker altså en masse ting på området, og jeg synes, vi skal være meget, meget opmærksomme på det. Som fru Jytte Hilden sagde for et øjeblik siden: lad os dog for første gang, jeg havde nær sagt i verdenshistorien, opleve, at en demokratisk institution, f. eks. folketinget, f. eks. Europarådet, hvor Danmark er et af de 21 medlemslande, kommer for den teknologiske udvikling, for den dag, den teknologiske udvikling står der og har resultaterne, er det jo for sent. Det er problemet.

Så er der også noget, som jeg vil tillade mig at kalde en de facto genetisk styring, og det er noget, som hurtigt kan udfolde sig.

Man kan lave en slags genetisk CPR-kort for os, kortlægge et levende væsen, en kvinde, f. eks. finde ud af, hvilke genetiske anlæg hun har, og hvilken arvmasse hun vil give videre til sine børn. Så laver man en sædbank, og dér ved man så præcis, hvilke muligheder vi har for at udvælge det og det, og så kan man foretage en kunstig befrugtning. Man kan beregne forud ad datamæssig vej f. eks., hvad de mulige udfald af den og den kombination er og på den måde foretage en de facto genetisk styring; det må vi også have med ind i det.

Jeg skal til slut sige, at vi den 25.-26. maj, nede i landstingssalen skal have en stor international høring arrangeret af Europarådet om disse sager. Justitsministeren har allerede sagt ja til at komme og tale for os, og der vil udgå en invitation til folketingets medlemmer. Jeg håber, at vi både dér og under udvalgsbehandlingen kan få en god debat i gang om disse ting.

Første næstformand (Enggaard):

Det er sikkert klogt for en sikkerheds skyld også at lade invitationen gå skriftligt. Det er så få, der har hørt den ved denne lejlighed.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg synes også, det er godt, at vi får en debat om disse forhold, som jo trænger sig mere og mere på. Men jeg er ikke så sikker på, at man kan komme foran forskningen, for vi er inde i en eksplosiv udvikling på disse områder i øjeblikket, og jeg tror, det er alt for tidligt at lægge os fast på nogen bestemt form.

Jeg synes, det er udmærket, at der findes et samarbejde på internationalt plan, og det er meget interessant, at vi nu kan komme til den høring, som hr. Bjørn Elmquist nævner. Jeg mener ikke, vi på den måde, som man gør her, umiddelbart kan sige nej til ny teknologi; det er jo så mange goder, man kan vinde også ved denne, og jeg vil da også hellere sige den genetiske »styring« end kalde det for »manipulation«. Jeg forestiller mig f. eks., at man kunne blive i stand til en kort tid efter befrugtningen i reagensglasset at foretage et indgreb, således at man fjernede det gen, der fremkalder blødersygdom. Det